

DOI: [https://doi.org/10.25140/2411-5215-2025-3\(43\)-279-289](https://doi.org/10.25140/2411-5215-2025-3(43)-279-289)

УДК 336.77

JEL Classification: G15; G21

Юлія Михайлівна Коваленко

доктор економічних наук., професор, завідувач кафедри фінансів, обліку та оподаткування
Державний університет «Київський авіаційний інститут» (Київ, Україна)

E-mail: kovalenko.iuliia@npp.kai.edu.ua. **ORCID:** <https://orcid.org/0000-0002-5678-3185>

Яніна Василівна Белінська

доктор економічних наук, професор,
професор кафедри економічної політики, маркетингу та бізнес-аналітики
Державний податковий університет (Ірпінь, Україна)

E-mail: 071065@ukr.net. **ORCID:** <https://orcid.org/0000-0002-9685-0434>

Тетяна Олександрівна Гаврилко

кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри фінансів, обліку та оподаткування
Державний університет «Київський авіаційний інститут» (Київ, Україна)

E-mail: tetiana.havrylko@npp.kai.edu.ua. **ORCID:** <https://orcid.org/0000-0002-2010-307X>

**ЕВОЛЮЦІЯ КРЕДИТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НЕОБАНКІВ
ТА ЇХНІЙ ВПЛИВ НА ПРОЦЕНТНУ ПОЛІТИКУ**

Анотація. Бурхливий розвиток новітніх фінансових технологій змінює всі аспекти економічної діяльності. На особливу увагу заслуговують їх кредитні операції та пов'язана з цим процентна політика. Метою статті є ідентифікація трендів розвитку необанків, виявлення загальних рис та особливостей кредитної діяльності, а також визначення перспектив процентної політики необанків і цифрового банкінгу в Україні. Ключовою особливістю необанків є виключно цифрові формати роботи без необхідності створення фізичних відділень, завдяки чому вони можуть пропонувати своїм клієнтам більш вигідні умови щодо комісій та відсотків, а також знижувати операційні витрати. Основними причинами піднесення необанкінгу на національному і міжнародному рівнях стали наслідки світової фінансової кризи 2007–2008 рр., що пов'язані з численними злиттями і поглинаннями у банківському секторі. Із моменту свого виникнення у середині 2000-х рр. і донині необанки, або цифрові банки, суттєво еволюціонували. Вони трансформувались у важливу складову сучасної фінансової екосистеми із переосмисленням традиційної моделі банківського сервісу та пропонуванням інноваційних рішень, які відповідатимуть потребам цифрового середовища. З 2020 року необанки одержали найбільший поштовх до розвитку, оскільки карантинні міри змусили багатьох позичальників та інших клієнтів перейти на онлайн-банкінг. Такі чинники, як постійні повітряні тривоги, перебої з електропостачанням, а також (найголовніше) велика кількість громадян, які перебувають за кордоном, стають додатковим стимулом для розвитку цифрового банкінгу і розширення доступності банківських послуг за перегляду процентної політики банків.

Ключові слова: необанки; цифровий банкінг; мобільний банкінг; фінтех-компанія; фінтех-проект; фінансовий сектор; фінансові послуги; кіберзагрози; процентні ставки.

Рис.: 6. Табл.: 1. Бібл.: 14.

Постановка проблеми. Цифровізація набула значного поширення в усіх сферах суспільного життя. Нині цифрові трансформації є невід'ємною складовою абсолютно кожного виду економічної діяльності. Банківський бізнес є одним із лідерів у впровадженні цифрових технологій. У глобальних конкурентних перегонах за клієнтів банківські установи активно використовують найпередовіші інформаційні технології для збереження своєї конкурентоспроможності і стійкості. Фінтех-компанії, зокрема необанки, функціонують на ринках капіталу з власною банківською ліцензією або партнерством з традиційним банком, який надає ліцензію. Їхня ключова особливість – виключно цифрові формати роботи без необхідності створення фізичних відділень, завдяки чому вони можуть пропонувати своїм клієнтам більш вигідні умови щодо комісій та відсотків, а також знижувати операційні витрати. За даними Statista [1], основними причинами зростання цифрових банків/необанків стали:

1) зростаюче впровадження цифрових технологій та зміна вподобань клієнтів, особливо міленіалів та покоління Z, які частіше використовують цифрові канали для своїх фінансових операцій. Сучасні цифрові банки змогли скористатися цією тенденцією, пропонуючи прості та зручні мобільні та онлайн-банківські послуги, які задовольняють потреби технічно підкованих споживачів;

2) нижча структура витрат порівняно з традиційними банками. Необанки/цифрові банки мають нижчі накладні витрати, оскільки вони не мають фізичних відділень, що дозволяє їм пропонувати конкурентоспроможні тарифи та комісії своїм клієнтам. Вони також мають швидші та ефективніші процеси, що допомагає знизити операційні витрати та дозволяє їм пропонувати швидші та персоналізованіші послуги;

3) конкурентна індустрія цифрових банків, і багато гравців конкурують за частку ринку. Серед провідних цифрових банків – Chime, Revolut, N26, Monzo та Varo Bank. Ці цифрові банки здобули популярність завдяки своїм інноваційним пропозиціям, таким як інструменти для бюджетування та заощаджень, винагороди у вигляді кешбеку та інші стимули, які допомогли їм залучити велику клієнтську базу.

І хоча необанки спішно залучають клієнтів, вони все ще стикаються з кількома викликами: дотримання нормативних вимог, оскільки цифрові банки повинні дотримуватися тих самих правил, що й традиційні банки, а також додаткових правил, що стосуються їхніх цифрових операцій. Це може бути значною перешкодою для цифрових банків, особливо тих, що працюють у кількох юрисдикціях; прибутковість. Хоча цифрові банки мають нижчі витрати, вони також мають менші потоки доходів порівняно з традиційними банками, оскільки вони покладаються на транзакційні комісії та процентний дохід, а не на інші джерела доходу, такі як перехресні продажі продуктів чи послуг. Як результат, цифрові банки повинні знаходити інноваційні способи отримання доходу, такі як пропонування преміальних послуг або партнерство з іншими компаніями для надання послуг з доданою вартістю.

Отже, зародження і розвиток необанків як трендової альтернативи звичним банкам стали можливими завдяки прогресу в цифрових інструментах і технологіях. Стрімке зростання цифрової клієнтської спільноти в різних сферах економіки спричинило потребу у високоефективному забезпеченні безконтактних платежів і розрахунків. Необанки з успіхом її задовольняють через надання повного спектра банківських послуг онлайн, зокрема кредитування. Однак зручність надання і споживання цифрових кредитних послуг пов'язана з характерними для цієї сфери пошуком оптимального співвідношення між зручністю та безпекою пропозицій необанків, а також їхніми процентними ставками.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Необанкінг є новітнім явищем у світі фінансового бізнесу, тож і наявний науковий доробок стосується досить широкого кола питань. Низка вітчизняних і закордонних дослідників, зокрема В. Білошапка, Н. Данік, Н. Ізмайлов, В. Кіщак, Д. Кретов, К. Маркевич, І. Охрименко, О. Пахненко, А. Семенов, А. Шалда, С. Шевчук, П. Чуб, N. Sha, S. Mohammed та інші, зосередили свою увагу на сутності, становленні й розвитку необанків. Крім наукових напрацювань цих науковців, інформаційною основою цієї роботи є статистичні дані фінтех-консалтингової групи Fincog та фінтех-компанії ВРС, а також офіційні дані українських і закордонних необанків, фінтех-компаній та ін. Попри це, недостатньо висвітленими залишаються проблеми розвитку необанків в Україні та світі, виявлення спільних тенденцій та специфічних особливостей їхньої кредитної діяльності та процентної політики, визначення місця та ролі необанків на кредитному ринку, перспектив їхнього розвитку та цифрового банкінгу загалом, а також наявних загроз для цифрового банкінгу.

Мета статті – ідентифікація трендів розвитку необанків, виявлення загальних рис та особливостей кредитної діяльності, а також визначення перспектив процентної політики необанків і цифрового банкінгу в Україні.

Виклад основного матеріалу. Бурхлива цифровізація та стрімкий розвиток новітніх фінансових технологій нині є рушійними каталізаторами істотних змін в економічних процесах. Саме в цьому ключі питання майбутнього розвитку ринків капіталу та їхньої ключової складової – банківської системи – набувають особливої ваги, зокрема роль необанкінгу в умовах тривалих інституційних перетворень [2; 3]. Власне, варто зазначити, що історія необанкінгу розпочалась досить давно, у 1989 році з появою First Direct у Великій Британії, його дуже стрімкий розвиток спостерігається останніми роками.

Основними причинами піднесення необанкінгу на національному й міжнародному рівнях стали наслідки світової фінансової кризи 2007–2008 рр., що пов'язані з численними злиттями та поглинаннями в банківському секторі. Внаслідок цього більшість традиційних фінансових установ стикнулася із серйозними проблемами у своїх інформаційно-технологічних системах, що спонукало їх уніфікувати та інтегрувати доволі різні бази даних, а також переглянути банківські стандарти для уникнення та подолання кризових явищ на кшталт 2007 і 2008 років.

Із моменту свого виникнення у середині 2000-х років і донині необанки, або цифрові банки, суттєво еволюціонували. Вони трансформувались у важливу складову сучасної фінансової екосистеми з переосмисленням традиційної моделі банківського сервісу та пропонуванням інноваційних рішень, які відповідатимуть потребам цифрового середовища. Еволюція необанкінгу може включати кілька основних стадій, кожна з яких включає свої певні технологічні, соціальні та економічні фактори.

Ідентифікуючи один з останніх часових періодів, варто зазначити, що за 2015–2020 рр. необанки суттєво розширили власну географію поширення та активно залучали нових кредиторів по всьому світу. Так, Revolut, Monzo, Starling Bank та N26 стали яскравими представниками цього етапу: вони надавали кредитні послуги у більшості країн Європи, а також Австралії, США та Канаді. Цей період також відрізнявся зростанням конкуренції з боку технологічних гігантів (BigTech), зокрема Google, Apple та Amazon, які стали виходити на ринки капіталу зі своїми платіжними сервісами.

Технологічні конкурентні переваги дали змогу небанкам залучати мільйони нових клієнтів. Вони стали найважливішою складовою глобальної фінансової екосистеми, коли вони конкурують не лише з традиційними банками, а і з великими технологічними компаніями. У цій конкурентній боротьбі основною перевагою необанків є їхня здатність швидко інтегрувати технологічні фінансові інновації, застосовувати новітні технології послуг кредитування для оптимізації користувацького досвіду.

Пандемія COVID-19, або коронокриза, яка розпочалася навесні 2020 році, спричинила стрімку подальшу цифровізацію фінансової системи (рис. 1). Небанки при цьому одержали найбільший поштовх до розвитку, оскільки карантинні заходи змусили багатьох позичальників та інших клієнтів перейти на онлайн-банкінг. Це привело до стрімкого поширення цифрових кредитних фінансових сервісів, і небанки змогли використати ці можливості для розширення своїх послуг. Крім того, такі сучасні технології, як штучний інтелект, хмарні рішення та глибока аналітика даних, стали критично важливими для подальшого розвитку необанків, дозволяючи їм покращувати персоналізацію кредитних продуктів та впроваджувати нові послуги, зокрема індивідуальні кредитні пропозиції, автоматизоване управління інвестиціями, інтеграція з криптовалютами та цифровими гаманцями. Нині небанки активно розглядають перспективи запровадження цифрових валют центральних банків, або CBDC, що може слугувати наступним кроком в еволюції сучасного фінансового сектору. Попри наявні досягнення, небанки

мають і проблеми, що пов'язані зі зростаючою конкуренцією з боку BigTech, які продовжують інтегрувати різні фінансові послуги у власні екосистеми, а також посиленням регулювання та нагляду з боку держави, зокрема в питаннях кібербезпеки, захисту даних і прозорості операцій, що вимагає від необанків значних витрат на зниження ризиків дотримання законодавчих норм.

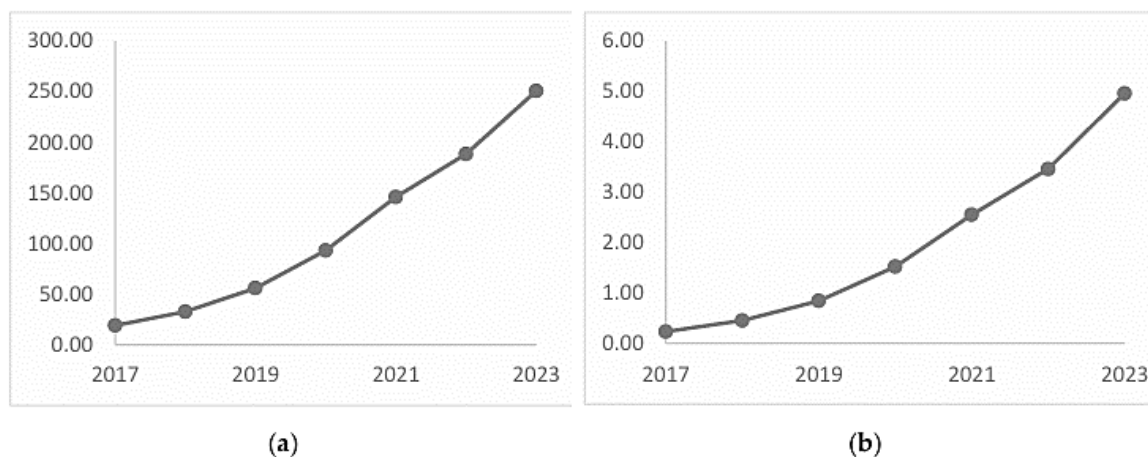

Рис. 1. Кількість користувачів необанкінгу (у мільйонах користувачів, у всьому світі) (a); вартість транзакцій на ринку необанкінгу (у трильйонах доларів США, у всьому світі) (b)

Джерело: [1].

Станом на сьогодні у світі функціонує понад 500 необанків [1]. Серед світових лідерів у цій сфері – китайський Webank, який обслуговує понад 340 млн клієнтів, і бразильський Nubank, який працює в Аргентині, Бразилії, Мексиці й Колумбії, з клієнтською базою у 75 млн осіб. У табл. 1 представлено список світових лідерів з-поміж необанків за кількістю клієнтів.

Таблиця 1

Найбільші світові необанки за кількістю клієнтів

Необанк	Країна походження	Рік утворення	Кількість клієнтів, млн осіб	Вартість, млн дол. США
Webank	Китай	2014	340	21,0
Nubank	Бразилія	2013	75	20,0
Revolut	Велика Британія	2015	28	33,0
KakaoBank	Південна Корея	2016	20	8,5
Chime	США	2012	15	25,0

Джерело: складено на основі [4–7].

Завдяки постійному розширенню переліку фінансових послуг, включаючи інноваційні та новітні послуги щодо кредитування, орієнтації на клієнта, зручності сервісу та більш вигідним тарифам, необанки стають дуже популярними у світі. За аналітичними даними компанії ВРС (Banking. Payments. Commerce), яка є технологічною компанією, яка працює у сфері платежів, банківських послуг, ідентифікації та мобільності, загальна кількість клієнтів необанків вже перевищила 1 млрд і продовжує стрімко зростати [8]. «Світ цифрового банкінгу приніс клієнтам інтуїтивно зрозумілий досвід; легкий доступ та зручність є ключовими. Програми цифрового банкінгу тепер охоплюють цільові спільноти, такі як банкінг для малого та середнього бізнесу, експатів або студентів, а також ширший спектр послуг, пов'язаних зі стилем життя, таких як мобільність, урядові послуги, дозвілля та інші» [8]. На платформі ВРС зазначено, що цифрове кредитування має особливості: 1) бізнесу потрібно зростати, але для реалізації їхніх мрій та потреб потрі-

ФІНАНСОВІ РЕСУРСИ: ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ

бні додаткові фінансові можливості. Чи то мікрокредити, чи то більші суми грошей: процес можна оцифрувати, що призведе до першокласного обслуговування як фінансових установ, так і їхніх клієнтів; 2) персональний, але водночас цифровий підхід. «Цифрове кредитування» може звучати зовсім інакше, ніж «персональне обслуговування», але насправді це означає, що можна пропонувати більше індивідуальних позик. Оскільки рішення для цифрового кредитування має доступ до всіх фінансових даних, необхідні деталі можна миттєво перевірити, щоб прийняти найкращі рішення щодо кредитування в кожній ситуації; 3) немає потреби в невизначеності. Процес подання заявки на отримання кредиту може бути стресовим. Люди мають мрію та сподіваються підібрати для неї свої фінанси. Завдяки оцифруванню процесу кредитування можна заощадити багато часу, а результат розгляду заявки на позику можна буде миттєво повідомити [8].

Дані, що наведені на рис. 2, наочно свідчать про бурхливий розвиток необанків і збільшення вартості їхніх кредитів.

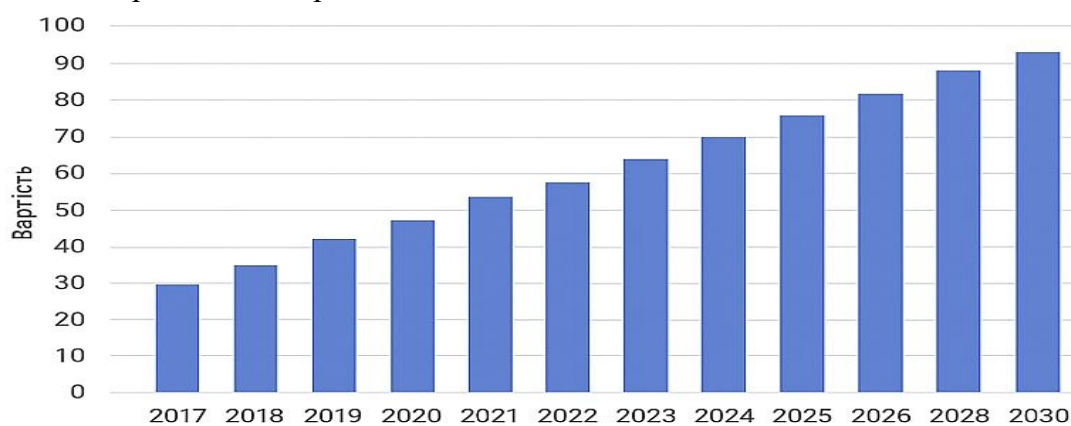

Рис. 2. Вартість кредитів необанків у 2017–2025 році (з подальшим прогнозом)
Джерело: [1].

Аналітичне дослідження фінтех-консалтингової групи Fincog [9], яка допомагає клієнтам стати лідерами цифрового банкінгу, використовуючи нові технології та оптимізуючи операційні моделі, що покращують взаємодію з клієнтами, доводить, що перша десятка необанків Європи обслуговує понад 65 млн клієнтів. Як лідер у сфері необанкінгу з-поміж європейських країн виділяється Велика Британія, що пояснюється лояльним ставленням регулятора (FCA), спрощеною системою ліцензування, великим пулом висококваліфікованих ІТ-спеціалістів, значною концентрацією фінансових ресурсів та високим рівнем інвестиційної активності. Найвідомішими необанками є зокрема Atom Bank (2014), Starling Bank (2014), Monzo Bank (2015) і Tandem Bank (2013). Європейським лідером залишається британський Revolut, де співзасновником є українець Влад Яценко. У 2021 році Revolut оцінювали у 33 млрд дол., він став найдорожчим стартапом країни. Нині цей необанк обслуговує понад 28 млрд клієнтів у різних країнах. Revolut мав повну банківську ліцензію ЄС (видана у Литві у 2021 році) і три роки очікував на аналогічну ліцензію у Великій Британії, де було зосереджено найбільшу частину його клієнтської бази. І, нарешті, наприкінці липня 2024 року банк її здобув (з певними обмеженнями), що найближчим часом дозволить йому повноцінно обслуговувати понад 10 млн клієнтів на кредитному ринку.

Група науковців вважає, що «... небанки є важливим інструментом для досягнення сталості у світовій фінансовій системі. У майбутньому ... вони можуть зробити ще більший внесок. Хоча деякі небанки вже використовують відновлювані джерела енергії, майбутні досягнення в цій галузі можуть вирішити потенційну дилему споживання енергії небанками та допомогти розробити більш стійкі рішення для зберігання даних для всіх необанків, якщо це буде необхідно. Щодо економічної стійкості, то вони і надалі

сприятимуть вищій фінансовій інклюзії завдяки своїй доступності та ціновій доступності. Впровадження відповідальних практик кредитування буде ще ширше поширене серед необанків», що приведе до зниження їхніх процентних ставок [10].

Україна не залишається осторонь світових трендів розвитку необанків й активно впроваджує цифрові сервіси на ринку кредитування. Проте, на відміну від інших країн, у державі немає полегшеної процедури отримання банківської ліцензії для необанків, що призводить до необхідності працювати на основі стандартної банківської ліцензії, а її отримання для нового проєкту є доволі складним завданням, що вимагає суттєвих фінансових ресурсів. Через це необанк виникає як проєкт, що інтегрований з уже існуючою банківською установою. Для прикладу, послуги з відкриття і ведення рахунків, а також випуск платіжних карток є неможливими без тісної співпраці з діючими банками.

В Україні представлені такі необанки, як Monobank, O.Bank, Izibank і Банк Власний Рахунок та інші (рис. 3). При цьому сама вітчизняна історія розвитку необанкінгу має приклади, коли окремі новітні проєкти були вимушені припинити свою діяльність через банкрутство банку-партнера із ліцензією. Попри зменшення кількості необанків, фінтех-компанії продовжують розвиватися. Традиційні банківські установи активно розвивають власні онлайн-платформи, наприклад, Ощад 24/7, Приват 24, iPUMB, UniCredit Online та інші [7].

Рис. 3. Перелік необанків в Україні у 2024 р.

Джерело: [11].

Серед технологій, які використовують необанки та інші фінтех-компанії, «поширені чат-боти, хмарні сервіси, біометрика та роботизована автоматизація процесів RPA. Менша частка компаній використовують підключення та сервіси системи SWIFT та інші організації з переказу коштів, платформи з низьким кодом, блокчейн, інтернет речей та DeFi. Найбільшу перспективу опитані фінтех-компанії вбачають в розвитку штучного інтелекту – так вказало 90 % компаній. На другому місці використання API – 66 % та на третьому хмарні сервіси – 54 %. Також, 40 % зазначили блокчейн як перспективну технологію для розвитку українського ринку» [11] (рис. 4).

Рис. 4. Сфери фінтеху з найбільшим потенціалом для лідерства в Україні у 2024 р.
Джерело: [11].

Яскравим прикладом необанку є Monobank, який було засновано у 2017 році. Він пропонує різні кредитні картки й онлайн-банкінг із відсутністю необхідності відвідування фізичного відділення. Пропонуючи інтеграцію передових технологій, зокрема мобільний застосунок із широким спектром функціоналу для управління фінансовими ресурсами, Monobank залучив велику кількість користувачів та став уособленням цифрових трансформацій у сфері банківських послуг в Україні.

Ключові переваги Монобанку – це його інтуїтивний інтерфейс, постійна еволюція функціоналу (наприклад, пропонування ефективної платформи для збору коштів на підтримку Збройних сил України), а також зручність у використанні. Про суттєві успіхи свідчать такі цифри: на початок 2024 р. застосунком користувалось понад 8 млн українців, а щоденна активність сягнула понад 1,3 млн (рис. 5). Банк посів третю сходинку з-поміж десятки провідних українських банків за такими параметрами, як прибуток і обсяг депозитів фізичних осіб. Структуру його доходів наведено на рис. 6, що наочно свідчить, що процентні доходи від операцій з фізичними особами становлять лівову їхню частку – 38 %.

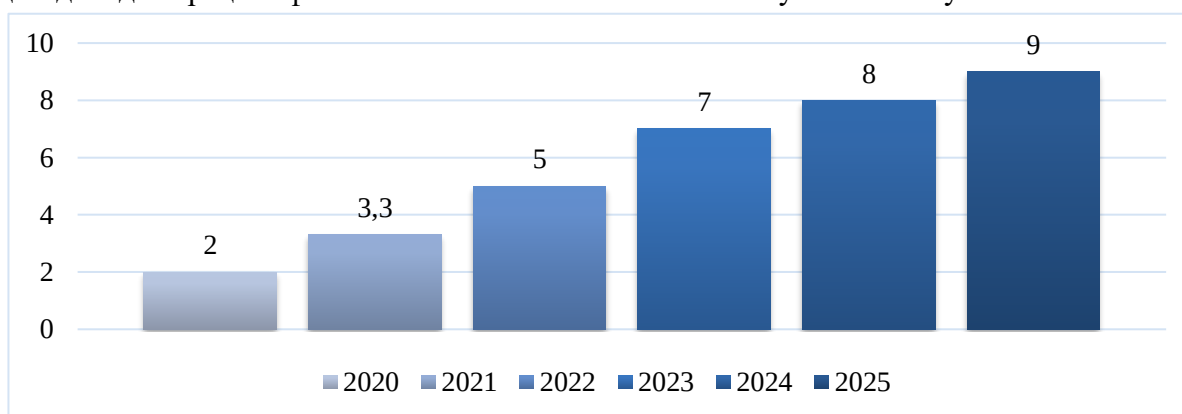

Рис. 5. Кількість користувачів Монобанку на початок 2020–2025 рр.
Джерело: побудовано на основі [12].

Довгий час Монобанк був єдиним вітчизняним цифровим банком, за його розвитком та ринковою стратегією уважно стежили інші гравці фінансового сектору. Банк став вагомим конкурентом для лідера банківського ринку країни – «Приватбанку».

Після успіхів перших необанків на ринку капіталів України з'явилися нові гравці, зокрема О.Банк від Ідея Банку, що належить польській Getin Holding S.A. О.Банк надає досить диверсифікований спектр послуг, у тому числі картки «Підтримка» і бонуси за

активність та рекомендації. Варто відзначити також і Izibank, що був створений на базі Таскомбанку для забезпечення зрозумілого й легкого банківського обслуговування. Банк Власний Рахунок став проєктом «Банку Восток», що заснований у співпраці із Mastercard і Fozzy Group, і приваблює нині клієнтів своєю можливістю економії при покупках, зокрема в мережі «Сільпо».

На думку експертів ринку, бурхливий розвиток Монобанку навряд чи вдасться відтворити. Натомість в Україні ще залишається простір для розвитку подібних установ, особливо тих, які концентруються на новітніх проєктах для конкретних груп клієнтів або ринкових сегментів. Подальше зростання цифрових банків може бути також зумовлене переходом користувачів від традиційних банків, які не приділяють належної уваги вдосконаленню онлайн-сервісів і процентної політики.

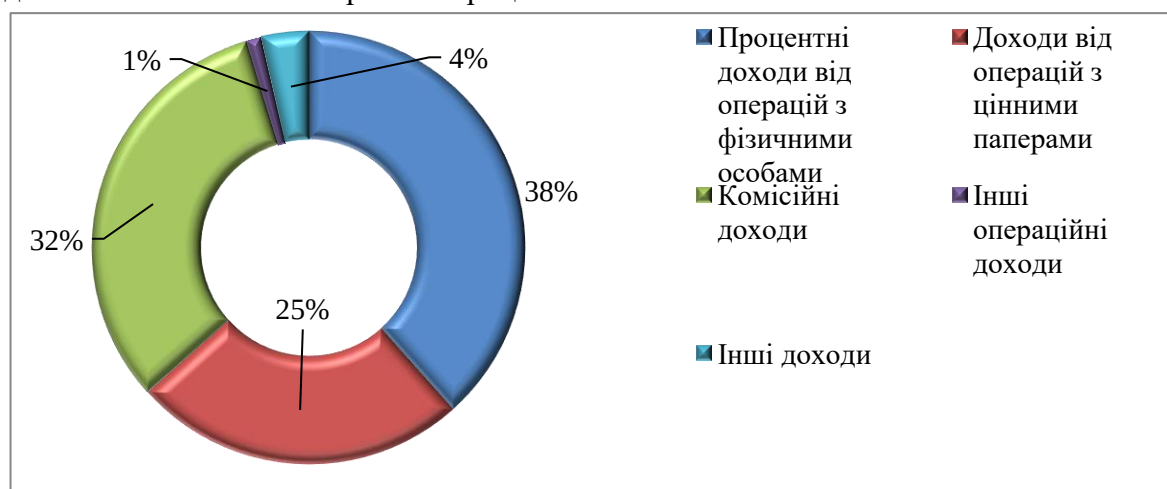

Рис 6. Структура доходів Монобанку у 2024 р.

Джерело: побудовано на основі [12].

Як зазначалось вище, цифровий банкінг в Україні і світі є дуже вразливим до великої кількості технологічних проблем і кібератак, таких як DDoS, які можуть паралізувати роботу банку і призвести до значних збитків. Дедалі більше спостерігається значне погіршення ситуації з DDoS-атаками, особливо в регіоні EMEA (Europe, the Middle East and Africa) – епіцентрі третини всіх цих інцидентів. Найуразливішими країнами є Велика Британія (26 %), Саудівська Аравія (22,3 %) і Німеччина (9,1 %). Сама кількість атак демонструє невтішну тенденцію до зростання: від близько 100 тис. у I кварталі 2019 року до 300 тис. за той же період 2021 року і 500 тис. у 2024 році [13]. У 2024 році EMEA практично наздогнала Північну Америку, яка раніше була найбільш атакованим регіоном.

Бурхливий розвиток фінтех-компаній, а також концепція відкритого банкінгу спричиняють для необанків додаткові ризики, що пов'язані з неправомірним використанням даних. У цьому контексті персональна інформація про клієнтів та деталі їхніх трансакцій можуть стати дедалі доступнішими за межами банку, що негативно позначиться на довірі до необанків, а також призведе до перегляду процентної політики.

Висновки і пропозиції. Стрімкий прогрес цифрових технологій довів, що ці інноваційні практики продовжать своє існування зі сприяттям розвитку цифрового банкінгу, причому незалежно від специфіки появи нових гравців на ринку. У глобальному просторі гіганти електронної комерції і фінтех-компанії стають основними конкурентами для традиційних банків, поступово впроваджують свої банківські продукти після освоєння суміжних сегментів ринків капіталу. Поряд з цим відбуваються трансформаційні процеси у традиційних банківських установах, які розширюють сфери своєї діяльності із впровадженням різних фінансових послуг та освоєнням нових напрямів. Банки

ФІНАНСОВІ РЕСУРСИ: ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ

розглядають можливості надання не лише фінансових, а й супутніх послуг, що спрямовані на підвищення добробуту клієнта та його лояльності за зниження процентних ставок. Отже, кордони між банками та іншими фінансовими установами поступово розмиваються, що приводить до посилення конкурентної боротьби та необхідності впровадження сучасних інноваційних рішень. Проте така ситуація буде стимулювати тісну співпрацю між банками і фінтех-компаніями, які пропонують цікаві технологічні рішення. Проведений аналіз трендів розвитку необанків показав, що незалежно від особливостей їхньої появи на ринках капіталу країн світу, їх необхідність, масштаби та кількість надалі будуть зростати. У підсумку це принесе вигоду споживачам, оскільки послуги будуть більш доступними, зручними й орієнтованими на індивідуальні потреби кожного клієнта з можливим зниженням процентних ставок.

В Україні розвиток необанкінгу є слідуванням сучасним тенденціям і в багатьох випадках є питанням життєздатності як для громадян, так і бізнесу. Нинішні умови воєнного часу істотно впливають на життя людей, їхню поведінку та ведення підприємницької діяльності. Такі чинники, як постійні повітряні тривоги, перебої з електропостачанням, а також (найголовніше) велика кількість громадян, які перебувають за кордоном, стають додатковим стимулом для розвитку цифрового банкінгу й розширення доступності банківських послуг за перегляду процентної політики банків.

Список використаних джерел

1. "Neobanking," The Neobanking Market [Електронний ресурс] / Statista. – Режим доступу: <https://www.statista.com/outlook/dmo/fintech/neobanking/worldwide>.
2. Коваленко Ю. М. Використання категоріального апарату інституційної теорії у фінансовому секторі економіки / Ю. М. Коваленко // Світ фінансів. – 2010. – № 4. – С. 39–49.
3. Коваленко Ю. М. Формування інституційних передумов розвитку фінансового сектору економіки України / Ю. М. Коваленко // Економіка України. – 2011. – № 7(596). – С. 49–60.
4. Чуб П. М. Стан та перспективи розвитку необанків України [Електронний ресурс] / П. М. Чуб, І. Б. Охрименко, В. С. Білошапка // Наукові перспективи. – 2023. – № 1. – С. 405–421. – Режим доступу: <http://perspectives.pp.ua/index.php/np/article/view/3564/3584>.
5. Кретов, Д. Вплив необанків та фінтехкомпаній на діяльність традиційних банків [Електронний ресурс] / Д. Кретов // Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. Серія «Економічні науки». – 2025. – № 1 (115). – С. 70–76. – Режим доступу: <https://www.puet.poltava.ua/index.php/economics/article/view/327/310>.
6. Данік Н. Вплив цифрової трансформації на банківський сектор України [Електронний ресурс] / Н. Данік, А. Торлопов // International Science Journal of Management, Economics & Finance. – 2024. – Vol. 3. – No. 3. – Pp. 95–103. – Режим доступу: <https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&cad=rja&uact=8&ved=2ahUKEwiRz5zOgoqNAXVLgf0HHVeBJpoQFnoECBUQAQ&url=https%3A%2F%2Ffir.kneu.edu.ua%2Fbitstreams%2Fb60572dc-00cb-4d6d-9da1-a35a1c9ccfe3%2Fdownload&usg=AOvVaw1fcVWjOVLOGcKHwTvGApXP&opi=89978449>.
7. Семенов А. Ю. Необанки в Україні: особливості, тренди та перешкоди розвитку [Електронний ресурс] / А. Ю. Семенов, О. М. Пахненко, А. А. Шалда // Modern Economics. – 2023. – № 39. – С. 131–137. – Режим доступу: <https://modecon.mnau.edu.ua/issue/39-2023/semenog.pdf>.
8. Banking. Payments. Commerce [Electronic resource]. – Accessed mode: <https://www.bpcbt.com/en/>.
9. Fincog [Electronic resource]. – Accessed mode: <https://fincog.nl/>.
10. Amon A. The Neobank Revolution: An Assessment of Their Contribution to the Global Sustainability [Electronic resource] / A. Amon, T. Jagrič, Z. J. Oplotnik. – Accessed mode: <https://www.preprints.org/manuscript/202404.1567/v1>
11. Каталог фінтех-компаній України 2025 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://fintechua.org/fintech_catalog_2025.
12. Офіційний сайт MONOBANK [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.monobank.ua/>

13. Курочко Н. Кількість DDoS-атак за останні 5 років зросла у 5 разів. Як захиститися? [Електронний ресурс] / Н. Курочко // Економічна правда. – Режим доступу: <https://epravda.com.ua/columns/2024/07/23/717047/>.

14. Фінансовий ринок : підручник : у 2-х т., Т. 1 / Ю. М. Коваленко, Ю. В. Ковернінська, С. В. Онишко, М. О. Кужелєв [та ін.] ; кер. авт. кол., наук. ред. Ю. М. Коваленко ; Держ. фіскал. служба України, Ун-т держ. фіскал. служби України. – Ірпінь : ВПЦ УДФСУ, 2018. – 442 с.

References

1. Statista, “Neobanking,” The Neobanking Market, <https://www.statista.com/outlook/dmo/fintech/neobanking/worldwide>.
2. Kovalenko, Yu. M. (2010). Vykorystannia katehorialnoho aparatu instytutsiinoi teorii u finansovomu sektori ekonomky [The use of the categorical apparatus of institutional theory in the financial sector of the housekeeper]. *Svit finansiv – The world of finance*, (4), 39–49.
3. Kovalenko, Yu. M. (2011). Formuvannia instytutsiinykh peredumov rozvytku fi-nansovoho sektoru ekonomiky Ukrainy [Formation of institutional prerequisites for the development of the financial sector of the economy of Ukraine]. *Ekonomika Ukrainy – Ukraine economy*, 7(596), 49–60.
4. Chub, P. M., Okhrymenko, I. B., Biloshapka, V. S. (2023). Stan ta perspektyvy rozvytku neobankiv Ukrainy [The state and prospects of development of neobanks in Ukraine]. *Naukovi perspektyvy – Scientific Perspectives*, 1, 405–421. <http://perspectives.pp.ua/index.php/np/article/view/3564/3584>.
5. Kretov, D. (2025). Vplyv neobankiv ta fintekhkompanii na diialnist tradytsiinykh bankiv [The impact of neobanks and fintech companies on the activities of traditional banks]. *Naukovyi visnyk Poltavskoho universytetu ekonomiky i torhivli. Serii «Ekonomiczni nauky» – Scientific Bulletin of Poltava University of Economics and Trade. Series “Economic Sciences”*, 1(115), 70–76. <https://www.puet.poltava.ua/index.php/economics/article/view/327/310>.
6. Danik, N., Torlopov, A. (2024). Vplyv tsyfrovoy transformatsii na bankivskyi sektor Ukrainy [The impact of digital transformation on the banking sector of Ukraine]. *International Science Journal of Management, Economics & Finance*, 3(3), 95–103. <https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&cad=rja&uact=8&ved=2ahUKEwiRz5zOgoqNAXVLgF0HHVeBJpoQFnoECBUQAQ&url=https%3A%2F%2Ffir.kneu.edu.ua%2Fbitstreams%2Fb60572dc-00cb-4d6d-9da1-a35a1c9ccfe3%2Fdownload&usg=AOvVaw1fcVWjOVLOGcKHwTvGApXP&opi=89978449>.
7. Semenoh, A. Yu., Pakhnenko, O. M., Shalda, A. A. (2023). Neobanky v Ukraini: osoblyvosti, trendy ta pereshkody rozvytku [Neobanks in Ukraine: features, trends, and obstacles to development]. *Modern Economics*, 39, 131–137. <https://modecon.mnau.edu.ua/issue/39-2023/semenog.pdf>.
8. Banking. Payments. Commerce. (n.d.). <https://www.bpcbt.com/en/>.
9. Fincog. (n.d.). <https://fincog.nl/>.
10. Amon, A., Jagrič, T., Oplotnik, Z. J. (2024). *The Neobank Revolution: An Assessment of Their Contribution to the Global Sustainability*. <https://www.preprints.org/manuscript/202404.1567/v1>.
11. Kataloh fintekh-kompanii Ukrainy 2025 [Catalog of Fintech Companies in Ukraine 2025]. (2025). https://fintechua.org/fintech_catalog_2025.
12. Ofitsiynyi sait MONOBABK [Official website of MONOBABK]. (n.d.). <https://www.monobank.ua>.
13. Kurochko, N. (2024). Kil'kist DDoS-atak za ostanni 5 rokiv zroslo u 5 raziv. Yak zakhystytysia? [The number of DDoS attacks has increased fivefold over the past five years. How to protect yourself?]. *Ekonomichna pravda*. <https://epravda.com.ua/columns/2024/07/23/717047/>
14. Kovalenko, Yu. M. (Ed.) (2018). *Finansovyi rynek [Financial market]*, VPTs UDFSU.

Отримано 14.10.2025

Yuliia Kovalenko

Doctor of Economics, Professor, Head of the Department of Finance, Accounting and Taxation
State University "Kyiv Aviation Institute" (Kyiv, Ukraine)

E-mail: kovalenko.iuliia@npp.kai.edu.ua **ORCID:** <https://orcid.org/0000-0002-5678-3185>

Yanina Belinska

Doctor of Economics, Professor,
Professor of the Department of Economic Policy, Marketing and Business Analytics
State Tax University (Irpın, Ukraine)

E-mail: 071065@ukr.net **ORCID:** <https://orcid.org/0000-0002-9685-0434>

Tetiana Gavrılko

Ph.D., Associate Professor of the Department of Finance, Accounting and Taxation
State University "Kyiv Aviation Institute" (Kyiv, Ukraine)

E-mail: tetiana.havrylko@npp.kai.edu.ua **ORCID:** <https://orcid.org/0000-0002-2010-307X>

THE EVOLUTION OF NEOBANKS CREDIT ACTIVITIES AND THEIR IMPACT ON INTEREST RATE POLICY

The rapid development of new financial technologies is changing all aspects of economic activity. The dynamic development, growing popularity, and global spread of digital banking require greater attention given the potential risks and cyber threats. Their credit operations and related interest rate policy deserve special attention. The purpose of this article is to identify trends in the development of neobanks, identify common features and characteristics of credit activities, and determine the prospects for the interest rate policy of neobanks and digital banking in Ukraine. A key feature of neobanks is that they operate exclusively in digital formats without the need to set up physical branches, which allows them to offer their customers more favorable terms in terms of fees and interest rates, as well as reduce operating costs. The main reasons for the rise of neobanking at the national and international levels were the consequences of the 2007–2008 global financial crisis, which led to numerous mergers and acquisitions in the banking sector. Since their emergence in the mid-2000s, neobanks, or digital banks, have evolved significantly. They have transformed into an important component of the modern financial ecosystem, rethinking the traditional model of banking services and offering innovative solutions that meet the needs of the digital environment. Since 2020, neobanks have received the biggest boost to their development, as quarantine measures have forced many borrowers and other customers to switch to online banking. This has led to the rapid spread of digital credit financial services, and neobanks have been able to take advantage of these opportunities to expand their services. The United Kingdom has proven to be the leader in the field of neobanking among European countries, which is explained by the loyal attitude of the regulator (FCA), a simplified licensing system, a large pool of highly qualified IT specialists, a significant concentration of financial resources, and a high level of investment activity. Ukraine is not standing aside from global trends in the development of neobanks and is actively introducing digital services to the lending market. However, unlike other countries, Ukraine does not have a simplified procedure for obtaining a banking license for neobanks, which means that they have to operate on the basis of a standard banking license, and obtaining one for a new project is quite a difficult task that requires significant financial resources. The activities of Monobank, a striking example of a neobank founded in 2017, have been analyzed. It offers various credit cards and online banking without the need to visit a physical branch. The rapid development of fintech companies, as well as the concept of open banking, pose additional risks for neobanks related to the misuse of data in credit activities. The current wartime conditions have a significant impact on people's lives, their behavior, and business activities. Factors such as constant air raid alerts, power outages, and (most importantly) the large number of citizens abroad are providing additional impetus for the development of digital banking and the expansion of access to banking services through a review of banks' interest rate policies.

Keywords: neobanks, digital banking, mobile banking, fintech company, fintech project, financial sector, financial services, cyber threats, interest rates.

Fig.: 6. Table: 1. References: 14.